

MD-103

March-2018

LL.B., Sem.-V

304(E) : Public Interest Lawyering

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. “જનહિતવાદ એ પોતાને સાંભળવાનો નિયમ (Rule of Locus Standi)નો અપવાદ છે”. વિસ્તૃતમાં ચુકાદાઓ સાથે સમજાવો. 20
અથવા
“જનહિતવાદ એ દરેક દુષ્ટત્યની દવા કે ઔષધી નથી”. સર્વોચ્ચ અદાલતનાં નિર્ણિત કેસોની સાપેક્ષમાં આ વિધાનની ચર્ચા કરો તથા જનહિતવાદની મર્યાદાઓ સમજાવો.
2. જે વ્યક્તિનાં મૂળભૂત અધિકારનો ભંગ ન થયો હોય તે પણ જાહેરહિત વિવાદની અરજી કરી શકે છે. આ વિધાનની સર્વોચ્ચ અદાલતનાં ચુકાદાઓને ધ્યાનમાં લઈ સમજાવો. 20
અથવા
ભારતમાં પર્યાવરણનું રક્ષણ કરવામાં જનહિતવાદનો મહત્ત્વનો ફાળો છે. સમજાવો.
3. જનહિતવાદ દ્વારા ન્યાયિક સક્રિયતા વિસ્તૃતમાં સમજાવો. 20
અથવા
જનહિતવાદ દ્વારા કેદીઓ અને અટકાયતીઓને કઈ રીતે રક્ષણ મળે છે ? સમજાવો.
4. જનહિતવાદ દ્વારા સ્ત્રીઓના અધિકારોનું રક્ષણ કરવાની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. 20
અથવા
જનહિતવાદની અરજી કરતી વખતે વકીલે કઈ-કઈ તકેદારીઓ લેવી પડે છે ?
5. નીચેના પૈકી કોઈપણ બે સમજાવો : 20
  - (1) વિશાખા વિ. સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન (એ.આઈ.આર. 1997 સુ.કો. 3011)
  - (2) ડી.કે. બસુ વિ. સ્ટેટ ઓફ વેસ્ટ બંગાળ (એ.આઈ.આર. 1997 સુ.કો. 610)
  - (3) એમ.સી. મહેતા વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા (એ.આઈ.આર. 1997 સુ.કો. 734)
  - (4) મુરલી દેઓરા વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા (એ.આઈ.આર. 2001 સુ.કો. 765)

MD-103

March-2018

LL.B., Sem.-V

304(E) : Public Interest Lawyering

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instruction : All questions carry equal marks.

1. “Public Interest Litigation is an exception to the Rule of Locus Standi”. Discuss in details with cases. 20

OR

“Public Interest Litigation is not a pill or penicillin for every wrong”. Discuss this statement in the light of various decisions of the Supreme Court and explain the limitations of Public Interest Litigation.

2. “Public Interest Litigation can be filed even by a person whose fundamental or constitutional right is not violated”. Discuss this statement by taking into consideration decided cases of the Supreme Court. 20

OR

Public Interest Litigation has played major role in Protecting India’s Environment. Explain.

3. Explain the Judicial Activism through Public Interest Litigation. 20

OR

How the rights of prisoners and arrestees are protected by the Public Interest Litigation ? Explain.

4. Discuss the Role of Public Interest Litigation of Protecting Women Rights. 20

OR

Which precautions should be taken by a lawyer before initiating Public Interest Litigation ?

5. Explain any **two** of following : 20

- (1) Vishakha V/s. State of Rajasthan (A.I.R. 1997 SC 3011)
- (2) D.K. Basu V/s. State of West Bengal (A.I.R. 1997 SC 610)
- (3) M.C. Mehta V/s. Union of India (A.I.R. 1997 SC 734)
- (4) Murli Deora V/s. Union of India (A.I.R. 2001 SC 765)